

Autorské právo versus interoperabilita GIS_s (SSSSSS)

RNDr. Eva Sovjáčková

předsedkyně TNK 122 Geografická informace/Geomatika

Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M., Praha

Email: sovjakova@vuv.cz, esovjakova@gmail.com

Předběžná anotace normy TNI CEN/TR 15449-4 Geografická informace-Infrastruktury prostorových dat – Část 4: Pohled soustředěný na služby: 2012*

Cíl:

Ukázat že interoperabilita geografických informačních systémů má nejméně 3 úrovně:

- Interoperabilita na úrovni dat - pro využití informace
- Interoperabilita na úrovni služeb – pro výměnu nebo získání informace
- Interoperabilita na úrovni bezpečnosti zdrojů – pro schopnost provádět tyto funkce spolehlivým a důvěryhodným způsobem

* Norma je připravena k vydání jako ČSN v roce 2014

Infrastruktury prostorových dat založené na Referenčním modelu otevřeného distribuovaného zpracování (RM ODP)

- Množina propojených distribuovaných informačních systémů
- Interoperabilita => komplikovaná architektura, strukturovaný přístup
- ISO/IEC 10746-1 Informační technologie - Otevřené distribuované zpracování - Referenční model: Přehled ...základní rámec norem referenčního modelu otevřeného distribuovaného zpracování (RM ODP)
- Hlediska norem RM ODP jsou bází pro řadu mezinárodních norem ISO 19100 Geografická Informace - Geomatika

Hlediska RM ODP

- Podnikové hledisko
- Výpočetní hledisko
- Informační hledisko
- Inženýrské hledisko
- Technologické hledisko

Výpočetní hledisko se týká vzorů vzájemné komunikace mezi systémy

Komponenty primárně organizující struktury SDI

- Registr – popis a publikace zdrojů
- Vyhledávání – hledání a poznávání zdrojů
- Prohlížení – vizualizace zdrojů
- Stahování – stahování a výměna datových zdrojů
- Vyvolání – součinnost s jinými zdroji služeb
- Organizování a skládání – poskytování sloučených zdrojů
- Bezpečnost a správa dat

Služby – Řízení bezpečnosti a práv

- Tyto služby jsou jádrem SDI, primární funkcí
- Řídí přístup a využití práv ke zdrojům GI
- Integrují komponentu identifikace zdrojů a licence
- Klíčové úkoly:
 - ❑ zjednodušit pro uživatele **porozumění procedurám licencování**
 - ❑ zabezpečit právo poskytovatelů zdrojů GI **udělovat oprávnění přístupu**
 - ❑ povolit uživatelům **skládat obsah** od více poskytovatelů
 - ❑ umožnit **opakované použití zdrojů GI**

Efektivní správa práv ke zdrojům GI

- Osobní a citlivé údaje
 - Vyžadují respektování soukromých práv
- Licence obsahu
 - Licenční dohody nabízejí na přidané úrovni copyrightu ochranu mezi poskytovateli a spotřebiteli). Garance opakovaného použití (lze zvládat pomocí standardního copyrightu).
 - Jsou známy modely licencování v určitých komunitách
- Zpoplatnění obsahu
 - Vyžaduje společenské rozpoznání hodnoty generované konzumenty obsahu zdrojů GI

Problémy implementace řízení práv ke zdrojům GI

- Protíná politické, právní, sociální i technické aspekty
- Významný problém je srovnání priorit těchto aspektů pro vyhovující implementaci

Otevřený problém:

Existující politické, právní a sociální rámce byly budovány pro rozdílné světy založené na správě a obchodování fyzickým vlastnictvím.

Přijetí a modifikace těchto rámců pro podporu řízení a sdílení duševního vlastnictví reprezentuje **významnou, dramatickou kulturní změnu.**

Geoprostorová komunita se setkává s rostoucím tlakem na volnou dostupnost dat, zatímco mnoho poskytovatelů obsahu GI potřebuje udržet své podnikání zpoplatněním dat.

Popis problému pro řešení na centrální úrovni citace čl. 11.4 ČSN CEN/TNI 15449-4

- ▶ Při vývoji infrastruktury prostorových dat může být dosažení souhlasného stanoviska k implementačním přístupům selhávající. Zatímco se uznává, že takový problém existuje, různé názory na vlastnictví mohou komplikovat přijetí řešení.
- ▶ Je to otevřený problém. Velmi často ti, kteří jsou zodpovědní za centrální funkce geoprostorové infrastruktury se staví proti implementaci jakéhokoliv oprávnění k řízení vlastnických práv, spíše delegují zodpovědnosti na jednotlivé poskytovatele.
- ▶ Poskytovatelé jsou omezeni jsou často omezeni jejich vlastními licenčními podmínkami a nemusí být přístupni těm řešením, která by znamenaly přijetí lépe harmonizovaných modelů poskytování oprávnění.

Děkuji za pozornost

